

UZASADNIENIE

W pozwie z dnia 16 sierpnia 2017 r. skierowanym przeciwko pozwanemu Skarbowi Państwa – Dyrektorowi Zakładu Karnego w Ł., powód K. W. wniósł o zobowiązanie pozwanego do przeproszenia powoda według sposobu i w formie zaprezentowanej w pozwie, zasądzenie zadośćuczynienia w kwocie 110.000 złotych za doznane krzywdy wraz z ustawowymi odsetkami od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty, zasądzenie kwoty 5.000 złotych na cel społeczny - organizacji (...) oraz zasądzenie od pozwanego zwrotu kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego. W uzasadnieniu podniósł następujące okoliczności, które w jego ocenie, skutkowały naruszeniem jego dóbr osobistych: osadzenie w okresie od 16 listopada 2011 roku do 12 czerwca 2015 roku w celach przeludnionych, niewietrzonych, ciemnych, niedoświetlonych, zagrzybionych. W celach występowało niewłaściwe odizolowanie kąpoków sanitarnych od reszty celi skutkiem czego utrzymywał się w niej nieprzyjemny zapach i istniała konieczność korzystania z nich bez miejsca na intymność. Jako najgorszą, powód wskazywał celę w Zakładzie Karnym w Ł., gdzie przebywał z pięcioma innymi osadzonymi, cela ta była wg. niego: brudna, zniszczona i śmierdząca, a z jej ścian i sufitu opadał tynk, znajdowały się w nich liczne dziury, przez które przechodziły robaki. Obok celi znajdowała się palarnia, która narażała powoda na wdychanie dymu. Nadto w każdej z cel brakowało podstawowych elementów wyposażenia. Lekarze ignorowali pacjentów i bagatelizując ich problemy, stawiali niefachowe, zdaniem powoda, diagnozy bez odpowiedniego i rzetelnego przebadania osadzonego. Problemem były braki w ilości środków czystości i zbyt mały ich przydział oraz całkowity brak ciepłej wody. Zaniedbania w jednostce penitencjarnej narażały osadzonych na rozprzestrzenianie się bakterii i grzybów grożących epidemią chorób. K. W. upatruje w pobycie w zakładzie karnym, przyszłej przyczyny problemu z prawidłowym funkcjonowaniem w społeczeństwie.

(pozew – k. 2-6)

W odpowiedzi na pozew, dnia 13 października 2017 r. pozwany Skarb Państwa – Dyrektor Zakładu Karnego w Ł. reprezentowany przez Prokuratorię Generalną Skarbu Państwa wniósł o oddalenie powództwa w całości i zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego, według norm przepisanych.

W pierwszej kolejności pozwany poniósł zarzut przedawnienia roszczeń, gdyż powód wywodzi roszczenie ze zdarzeń mających miejsce od 16 listopada 2011 roku do 12 czerwca 2015 roku, a powód miał świadomość rzekomej szkody oraz osób obowiązanych do jej naprawienia w dacie jej zaistnienia, toteż roszczenie uległo w znacznej części przedawnieniu (to jest w okresie ponad 3 lat od daty wytoczenia powództwa).

Odnosząc się do warunków osadzenia powoda w okresie nieprzedawnionym, tj. kolejno w celach nr 408 (od 30 września 2014 r. do 16 grudnia 2014 r.), 328 (od dnia 16 grudnia 2014 r. do dnia 24 marca 2015 r.) i 107 (od dnia 24 marca 2015 r. do 23 kwietnia 2015 r.), pozwany wskazał, że cele te odpowiadały normie 3m² na jednego osadzonego, podkreślając, iż remonty oddziałów mieszkalnych prowadzone są zgodnie z harmonogramem, sukcesywnie, w miarę posiadanych środków finansowych otrzymywanych przez jednostkę.

Cele były wyposażone w niezbędny sprzęt kwaterunkowy zgodny z obowiązującymi, w danym okresie przepisami. Sprzęt ten podlega corocznemu przeglądowi, służącemu wyeliminowaniu sprzętu z użytkowania, oddaniu go do remontu bądź w miarę posiadanych środków wymianie na nowy. Powód sam przyczynił się do dewastacji sprzętu kwaterunkowego w dniu 19 marca 2015 roku, kiedy to stwierdzono u niego wymontowane drzwiczki od szafek, które położył pod materacem.

Ilość łóżek koszarowych odpowiadała ilości osób mogących przebywać w celi. Każdemu osadzonemu zapewniono osobne miejsce do snu oraz podstawowe środki higieny osobistej, a także sprzęt i środki czystości do utrzymania czystości w celi, raz w tygodniu osadzeni mieli zapewnioną ciepłą kąpiel a od czerwca 2014 roku w Zakładzie Karnym w Ł. wprowadzona została druga kąpiel. Trwają prace remontowe mające na celu doprowadzenie ciepłej wody do cel mieszkalnych.

Wszystkie cele posiadają odpowiedniej wielkości okna, z możliwością otwarcia obu skrzydeł, dostosowane do wielkości celi. Cele zaopatrzone są w oświetlenie sztuczne – świetlówki fluorescencyjne. W każdej celi funkcjonuje, regularnie kontrolowana, wentylacja grawitacyjna. W celach znajdują się kąpielnie sanitarne z toaletą. Zakład Karny w Ł. był niejednokrotnie, okresowo kontrolowany przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Ł., kiedy to nie stwierdzono nieprawidłowości. Zakład jest pod stałym nadzorem firmy zajmującej się dezynfekcją i deratyzacją, poprzez prowadzenie zabiegów prewencyjnych, oraz doraźnych.

Wszystkie prośby osadzonych realizowane są na bieżąco, przez kwatermistrza oddziałowego. W czasie pobytu w Zakładzie Karnym w Ł. powód miał dostęp do opieki medycznej, świadczeń zdrowotnych w zakresie podstawowym i specjalistycznym. W okresie od 16 listopada 2011 roku do lipca 2015 roku powód korzystał z wizyt u lekarza podstawowej opieki zdrowotnej ponad 20 razy oraz był konsultowany przez lekarzy: neurologa, okulistę, ortopedę, dermatologa, dentystę i chirurga. A nadto miał wykonywane badanie USG Doppler kończyn górnych, angiografię fluoresceinową obu oczu, badania laboratoryjne. Z części wizyt powód zrezygnował bądź zaprzestał stosowania się do wskazań lekarskich, np. diety lekkostrawnej. W dokumentacji medycznej z leczenia dermatologicznego wynika, iż wdrożone leczenie przyniosło pozytywne efekty – wpisy z 22 kwietnia i 29 lipca 2014 roku.

Powód nie zgłaszał do wychowawców skarg lub uwag dotyczących zakwaterowania lub warunków bytowych. Nadto pozwany zakwestionował wysokość dochodzonego przez powoda roszczenia.

(odpowiedź na pozew – k. 35-43)

W toku procesu, strony podtrzymały dotychczasowe stanowiska w sprawie.

(protokoły – k. 311v., 368, 371)

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

Powód K. W., poczynając od 11 czerwca 2011 roku pozostawał osadzony w jednostkach penitencjarnych, w tym w okresie od 16 listopada 2011 roku do 12 czerwca 2015 roku przebywał w Zakładzie Karnym w Ł., gdzie zakwaterowany był w celach, o wymiarach:

- cela numer (...) w pawilonie (...) o powierzchni 15,97 m⁽²⁾ w okresie 16-11-2011 -09-02-2012r. (na dzień 18 lutego 2011 roku zakwaterowane 0 osób, pomieszczenie kierującego oddziałem penitencjarnym II),
- cela numer (...) pawilonie (...) o powierzchni 33,79 m⁽²⁾ w okresie 09-02-2012- 13-03-2012r. (na dzień 18 lutego 2011 roku zakwaterowane 11 osób),
- cela numer (...) pawilonie (...) o powierzchni 26,83m⁽²⁾ w okresie 12-03-2012- 12.03.2012r. (na dzień 18 lutego 2011 roku zakwaterowane 0 osób- świetlica),
- cela numer (...) pawilonie (...) o powierzchni 33,80m⁽²⁾ w okresie 12-03-2012 -06-04-2012r. (na dzień 18 lutego 2011 roku zakwaterowane 11 osób),
- cela numer (...) pawilonie (...) powierzchni 23,60m⁽²⁾ w okresie 06-04-2012 -30-07-2012r. (na dzień 18 lutego 2011 roku zakwaterowane 0 osób – pomieszczenie o innym przeznaczeniu),
- cela numer (...) pawilonie (...)powierzchni 33,58m⁽²⁾ w okresie 30-07-2012 -09-08-2012r. (na dzień 18 lutego 2011 roku zakwaterowane 11 osób),
- cela numer (...) pawilonie (...) o powierzchni 15,17m⁽²⁾ w okresie 09-08-2012 -23-09-2013r. (na dzień 18 lutego 2011 roku zakwaterowane 5 osób),

- cela numer (...) pawilonie (...) o powierzchni 33,94m⁽²⁾ w okresie 23-09-2013 - 30-10-2013 r. (na dzień 18 lutego 2011 roku zakwaterowane 11 osób,)
- cela numer (...) pawilonie (...) o powierzchni 33,58m² w okresie 30-10-2013 -05-12-2013r. (na dzień 18 lutego 2011 roku zakwaterowane 11 osób,)
- cela numer (...) pawilonie (...) o powierzchni 33,79 m² w okresie 05-12-2013 -23-12-2013 r. (na dzień 18 lutego 2011 roku zakwaterowane 11 osób),
- cela numer (...) pawilonie (...) o powierzchni 26,83m² w okresie 23-12-2013 - 17-01-2014 r. (na dzień 18 lutego 2011 roku zakwaterowane 0 osób - świetlica),
- cela numer (...) pawilonie (...) o powierzchni 33,80m² w okresie 17-01-2014- 18-02-2014 r. (na dzień 18 lutego 2011 roku zakwaterowane 11 osób,)
- cela numer (...) pawilonie (...) o powierzchni 15,17 m² w okresie 18.02.2014 - 04-03-2014 r. (na dzień 18 lutego 2011 roku zakwaterowane 5 osób,)
- cela numer (...) pawilonie (...) o powierzchni 33,80 m² w okresie 04-03-2014- 16-04-2014 r. (na dzień 18 lutego 2011 roku zakwaterowane 11 osób,)
- cela numer (...) pawilonie (...) o powierzchni 15,03 m² w okresie 16.04.2014 -23-04-2014 r. (na dzień 18 lutego 2011 roku zakwaterowane 5 osób, na dzień 4 listopada 2015 roku zakwaterowane 5 osób),
- cela numer (...) pawilonie (...) o powierzchni 26,83 m² w okresie 23-04-2014-08-05-2014 r. (na dzień 18 lutego 2011 roku zakwaterowane 0 osób - świetlica),
- cela numer (...) pawilonie (...) o powierzchni 34,56 m² w okresie 8.05.2014- 12-05-2014 r. (na dzień 18 lutego 2011 roku zakwaterowane 11 osób),
- cela numer (...) pawilonie (...) o powierzchni 15,38 m² w okresie 12-05-2014- 15-05-2014 r. (na dzień 18 lutego 2011 roku zakwaterowane 5 osób),
- cela numer (...) pawilonie (...) o powierzchni 17,46 m² w okresie 15-05-2014 - 15-05-2014 r. (na dzień 18 lutego 2011 roku zakwaterowane 0 osób – pokój wychowawcy),
- cela numer (...) pawilonie (...) o powierzchni 14,32 m² w okresie 15-05-2014-23-07-2014 r. (na dzień 18 lutego 2011 roku zakwaterowane 4 osoby),
- cela numer (...) pawilonie (...) o powierzchni 15,03 m² w okresie 23-07-2014 -30-07-2014 r. (na dzień 18 lutego 2011 roku zakwaterowane 5 osób, na dzień 4 listopada 2015 roku zakwaterowane 5 osób),
- cela numer (...) pawilonie (...) o powierzchni 33,79 m² w okresie 30.07.2014 - 31-07-2014 r. (na dzień 18 lutego 2011 roku zakwaterowane 11 osób),
- cela numer (...) pawilonie (...) o powierzchni 14,32 m² w okresie 31.07.2014 - 30-09-2014r. (na dzień 18 lutego 2011 roku zakwaterowane 4 osoby),
- cela numer (...) pawilonie (...) o powierzchni 33,79 m² w okresie 30-09-2014 - 16-12-2014 r. (na dzień 18 lutego 2011 roku zakwaterowane 11 osób),
- cela numer (...) pawilonie (...) o powierzchni 33,26 m² w okresie 16-12-2014-24-03-2015 r. (na dzień 18 lutego 2011 roku zakwaterowane 11 osób),

- cela numer (...) pawilonie (...) o powierzchni 15,26 m² w okresie 24-03-2015-23-04-2015 r. (na dzień 18 lutego 2011 roku zakwaterowane 5 osób, na dzień 4 listopada 2015 roku zakwaterowane 5 osób),

- cela numer (...) pawilonie (...) powierzchni 15,55 m² w okresie 23-04-2015- 12-06-2015 r. (na dzień 18 lutego 2011 roku zakwaterowane 5 osób, na dzień 4 listopada 2015 roku zakwaterowane 5 osób).

Po remoncie zakładu karnego, na dzień 29 stycznia 2016 roku, zajmowane przez powoda cele (...) otrzymały numery odpowiednio (...). Z uwagi na remont cela nr (...) jest dziś celą o innym numerze.

/informacja, notatka służbowa - k. 211-212; historia rozmieszczenia – k. 213, 319, informacje k. 320-335/

Powód w okresie od 16 listopada 2011 roku do lipca 2015 roku korzystał ze świadczeń opieki zdrowotnej w ramach jednostki penitencjarnej ponad dwudziestokrotnie.

Z uwagi na zapalenie błony śluzowej żołądka lekarz POZ zlecił dietę lekkostrawną (L) do końca 2011 roku. Dieta ta została przedłużona do 31 marca 2012 roku, jednak powód na własne życzenie zrezygnował z niej dnia 26 stycznia 2012 roku.

Od 16 kwietnia 2014 roku do 22 kwietnia 2014 roku oraz od 23 lipca 2014 roku do 29 lipca 2014 roku powód pozostawał w izolacji sanitarnej w związku z podejrzeniem choroby zakaźnej-świerzb. Powód otrzymał wówczas lek do smarowania całego ciała. Leczenie zakończyło się wynikiem pozytywnym.

Powód był także konsultowany przez lekarza neurologa, okulistę, ortopedę, dermatologa, stomatologa, chirurga oraz lekarza medycyny pracy. Nadto powód miał wykonywane badania specjalistyczne: USG Doppler kończyn górnych, które wskazało na podejrzenie tłuszczaków, angiografię fluoresceinową oczu, które wykazało znaminy barwnikowe siatkówki obwodowej; badania laboratoryjne. Powód z uwagi na zgłaszaną suchość oczu otrzymał od lekarza krople.

Według dokumentacji lekarskiej w zakresie leczenia dermatologicznego powód uzyskał poprawę.

Powód kilkakrotnie odmówił wizyty u lekarza.

K. W. nie zgłaszał lekarzom problemów ze sferą psychiczną.

/notatka służbowa – k. 43, historia choroby – k. 214-298, wyniki badania – k. 364-366; zeznania powoda – k. 371v. -371 e-protokół 00:50:29/

Powód osadzony był w systemie półotwartym, gdzie więźniowie mogli sami decydować w zakresie doboru swoich zajęć, jedynie na posiłki musieli oni wracać do cel – śniadanie 7:30, obiad – 12:00. Koniecznym było aby być w celi w czasie podawania posiłków. Powód uczęszczał na zajęcia sportowe siatkówkę – 1 w tygodniu oraz piłkę nożną - 2 razy w tygodniu. Powód uczęszczał na organizowane dla osadzonych spotkania ze sportowcami i dziennikarzami sportowymi. K. W. spotykał się z ludźmi. Inni osadzeni oglądali TV, słuchali radiowęzła, grali w karty. W jednostce można było dzwonić do rodziny, długość rozmowy nie była z góry ograniczona.

W czasie osadzenia powód podejmował pracę jako wydający posiłki, pracował tam od roku 2014 niemal do końca kary.

W czasie kar dyscyplinarnych spowodowanymi roszczeniami powoda, miał on odbierane paczki i widzenia.

/zeznania powoda – k. 371v. -371 e-protokół 00:50:29/

Do kwatermistrza często wpływały zarzuty osadzonych co do warunków bytowych, jednak powód się nie skarżył. Powód skarżył się na warunki bytowe do współosadzonych, np. na umywalkę w celi, miejsce do spania, piętrowe łóżka łażnię raz w tygodniu, zakaz prania i suszenia, oświetlenie.

W pomieszczeniach mieszkalnych Zakładu Karnego w Ł. są zapewnione 3m² na osadzonego. W celi znajdują się łóżko (dwa piętrowe i jedno pojedyncze), stół, stoliczek, szafka, taborety. Wyposażenie cel zostało dostosowane do wymogów prawa.

Wszystkie okna w celach mieszkalnych są plastikowe i mają kraty. Osadzeni mają możliwość otwierania okien i wietrzenia pomieszczeń. Jedynie izolatki posiadają blindy. W jednostce nie było problemu z nieszczelnością okien, ale często zdarzały się akty dewastacji okien, co wymagało naprawy.

W celach mieszkalnych znajdują się lampy jarzeniowe. Światło dziennie pochodzi z okien. Dopływ światła w celach na oddziale III zasłania mur spacerniaka.

W celach jest kącik sanitarny z toaletą, zabudowany do sufitu - pełne drzwi. Umywalka znajduje się poza kącikiem sanitarnym.

Kąciki sanitarne często zapychane są przez osadzonych kocami, materacami i fekaliami.

Do 2015 roku nie było w celach ciepłej wody, a jedynie zimna. Obecnie do cel jest doprowadzana ciepła woda. Osadzeni biorą ciepły prysznic dwa razy w tygodniu, każda dodatkowa kąpiel była możliwa za zgodą dyrektora lub lekarza. Do 2015 roku skazani mogli brać tylko jedną ciepłą kąpiel w tygodniu.

W salach znajduje się wentylacja grawitacyjna, która jest co roku kontrolowana przez komisję - nigdy nie stwierdzono jej niedrożności. Nie było w celach przypadków zagrzybienia, stwierdzonych przez sanepid. Na ścianach w celach znajduje się osad, spowodowany złym użytkowaniem pomieszczeń, nie jest to jednak zagrzybienie.

Za zgodą dyrektora osadzonym wydaje się czajniki, nie wydaje się ich dla sal izolacyjnych.

Zakład Karny posiada własną kotłownię. W każdej z cel są grzejniki. W sezonie zimowym temperatura w celach była zgodna z przepisami.

W zakładzie stworzono palarnię, która znajdowała się obok innych cel. Na podstawie deklaracji skazani, są rozdysponowani do cel dla palących i niepalących. Zdarza się że osadzeni zmieniają te deklaracje. Na każdym oddziale jest wydzielona palarnia. Palarnia posiadała wyciąg, wentylator. Karane jest palenie papierosów w oddziałach. Pomieszczenia dla palących są oznaczone albo palacze wychodzą na zewnątrz.

Dyrektor placówki wprowadził reglamentację ilości prania w celach, bo osadzeni prali zbyt dużo. W celach osadzeni mogli prać tylko koszulki i bieliznę. Osadzeni nie mogą sami prać prześcieradeł, pościeli, koców, mają także zakaz trzepania koców na placach spacerowych ze względów bezpieczeństwa. Koce są wymieniane w magazynie na zgłoszenie osadzonego, pościel wymieniano raz na dwa tygodnie. W Zakładzie Karnym funkcjonuje pralnia zakładowa, która pierze odzież skarbową. Odzież wierzchnia mogła być prana tylko poza zakładem. Osadzeni mogli wymienić swoją odzież na skarbową.

Stare, poplamione materace można było wymienić na nowe. Łóżka osadzonych były stare obecnie są one wymieniane.

Środki czystości do cel mieszkalnych, np. miski, szczotki, są wydawane, raz w miesiącu lub na podstawie zgłoszenia osadzonego. Skazani otrzymują papier toaletowy, mydło, szampon, płyn do naczyń i butelkę płynu do WC.

Obecnie na każdym z oddziałów znajduje się świetlica. Wcześniej nie każdy oddział miał swoją świetlicę. Z powodu ograniczonego budżetu i braku hal sportowych - stół do ping-ponga stoi na korytarzu.

Od 2014 roku Zakład Karny w Ł. posiada ambulatorium z izbą chorych - przyjmuje tam lekarz POZ. W przypadku choroby osadzony jest zobowiązany do zgłoszenia tego faktu, wówczas zapisywany jest do książki wizyt do lekarza. Oczekiwanie na lekarza to okres około 2 tygodni, przy nagłych bólach osadzeni byli zaopatrzeni w środki przeciwbólowe.

Osadzeni raz na 3 tygodnie mogli wypożyczać książki na podstawie zapisów.

/zeznania świadka J. K. – k. 311v.-312v. e-protokół 00:11:13-01:02:04, zeznania świadka K. S. - k. 312v.-313 e-protokół 01:06:05- 01:21:54; zeznania świadka S. G. – k. 368v.-369 e-protokół 00:05:52-00:19:53, zeznania świadka P. K. – k. 369- 370 e-protokół 00:26:47 -00:37:06, zeznania powoda – k. 371v. -371 e-protokół 00:50:29/

Obecnie powód pozostaje na wolności, pracując jako drobiarz w zakładzie mięsny w T., za wynagrodzeniem 1.800 – 2.000 złotych miesięcznie. K. W. mieszka z niewidomą matką i babcią. Powód ponosi stałe miesięczne wydatki w łącznej wysokości 350 złotych tytułem alimentów na roczną córkę.

/zeznania powoda – k. 371v. -371 e-protokół 00:50:29/

Powyższe ustalenia faktyczne Sąd poczynił w oparciu o złożone do akt sprawy dowody z dokumentów związanych z osadzeniem powoda w Zakładzie Karnym w Ł.. Nadto, ustalając stan faktyczny sprawy, Sąd oparł się na zeznaniach stron oraz powołanych w sprawie świadków. Sąd uznał, iż zeznania powołanych w sprawie świadków, co do zasady nie są ze sobą sprzeczne i wzajemnie się nie wykluczają w kwestiach najistotniejszych z punktu widzenia rozstrzygnięcia niniejszej sprawy.

Sąd oddalił wnioski dowodowe powoda o dopuszczenie dowodu z opinii biegłego psychiatry oraz o dokonanie pomiaru cel. Pierwszy z wniosków podlegał oddaleniu z powodu tego, że K. W. nigdy nie leczył się psychiatrycznie, a samo stwierdzenie wpływu izolacji na sferę psychiczną człowieka nie wymaga wiadomości specjalnych.

Drugi wniosek Sąd oddalił z uwagi na okoliczność, iż pomiędzy okresem przebywania powoda, a aktualnym celem mieszkalne były przebudowywane i zmieniała się ich numeracja. Powód sam nie był w stanie wskazać, jaki był numer celi, w której warunki uznawał za najgorsze.

W tym też zakresie Sąd oparł się na dokumentacji złożonej przez pozwanego i nie kwestionowanej przez powoda.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Powództwo okazało się niezasadne.

W niniejszej sprawie powód wystąpił o zadośćuczynienie za naruszenie jego dóbr osobistych.

Pozwany w sposób skuteczny zgłosił zarzut przedawnienia roszczeń zgłoszonych przez K. W. powstałych na 3 lata przed wniesieniem pozwu, a więc przed 16 sierpnia 2014 roku.

Obecnie obowiązujący art. 442¹ § 1 k.c. ustanawia trzyletni termin przedawnienia roszczeń, którego bieg rozpoczyna się od dnia, w którym poszkodowany dowiedział się o szkodzie i o osobie obowiązanej do jej naprawienia.

Bieg przedawnienia roszczeń względem pozwanej jednostki rozpoczął się z chwilą, w której powód posiadał kompleksową i ugruntowaną wiedzę o doznawanej w jego ocenie szkodzie i jej sprawcy a zatem z chwilą, w której powód doświadczał rzekomej szkody ze strony pozwanego. Powód już w trakcie pobytu w pozwanej placówce miał wiedzę co do warunków w niej panujących oraz kto jest za ten stan rzeczy odpowiedzialny. Powinien był zatem wystąpić z pozwem znacznie wcześniej. Wiedza w zakresie możliwości żądania zadośćuczynienia w związku ze złymi warunkami bytowymi w warunkach izolacji jest wśród osadzonych powszechna. Powód zeznał, iż chciał zaczekać z tymi roszczeniami do czasu opuszczenia zakładu.

W tym stanie rzeczy przedawniły się roszczenia powoda wobec Dyrektora Zakładu Karnego w Ł. za okres trzech lat wstecz przed wytoczeniem powództwa, tj. za okres od dnia 16 listopada 2011 roku do 15 sierpnia 2014 roku.

Roszczenie przedawnione jednak nie wygasa, lecz przekształca się w tzw. roszczenie niepełne, które nie może być zasądzone i przymusowo wyegzekwowane. Po upływie terminu przedawnienia ten, przeciwko komu przysługuje

roszczenie, może uchylić się od jego zaspokojenia, chyba, że zrzeka się korzystania z zarzutu przedawnienia /art. 117 § 2 k.c./. Ponieważ uchylenie się od skutków przedawnienia stanowi wykorzystanie przysługującego dłużnikowi prawa podmiotowego, podniesienie zarzutu może zostać w konkretnej sprawie uznane za nadużycie prawa podmiotowego, jeśli sąd uzna, iż byłoby to sprzeczne z zasadami współzycia społecznego /art. 5 k.c./.

W realiach niniejszej sprawy, brak jest jakichkolwiek okoliczności wskazujących na zaistnienie takiej sytuacji. Uznać zatem należało, iż podniesienie przez pozwanego w odpowiedzi na pozew zarzutu przedawnienia roszczenia za ww. okres było skuteczne.

Przedmiotem oceny Sądu pozostaje zatem jedynie okres osadzenia powoda w Zakładzie Karnym w Ł. od dnia 16 sierpnia 2014 roku do dnia 12 czerwca 2015 r.

Podstawą prawną roszczenia powoda jest art. 417 k.c. Zgodnie z tym przepisem za szkodę wyrządzoną przez niezgodne z prawem działanie lub zaniechanie przy wykonywaniu władzy publicznej ponosi odpowiedzialność Skarb Państwa. Przepis powyższy przyjmuje, że jedynymi przesłankami odpowiedzialności Skarbu Państwa są: wykonywanie władzy publicznej niezgodnie z prawem oraz powstała z tego powodu szkoda. Na gruncie art. 417 k.c. należy przyjmować, że odpowiedzialność Skarbu Państwa ma miejsce wówczas, gdy wykonującemu władzę publiczną – bez względu na sposób i formę działania – można postawić zarzut działania z naruszeniem prawa. Przepis powyższy dotyczy wszelkich czynności (działania i zaniechania) związanych z wykonywaniem imperium, a więc zarówno czynności faktycznych, jak i indywidualnych rozstrzygnięć podejmowanych przy zachowaniu określonej procedury. Nie ulega przy tym wątpliwości, że do sfery imperium państwa należy stosowanie środków przymusu związanych ze stosowaniem środka zapobiegawczego w postaci tymczasowego aresztowania, czy z wykonywaniem kary pozbawienia wolności.

Niezgodność z prawem na gruncie art. 417 k.c. oznacza „zaprzeczenie zachowania uwzględniającego nakazy i zakazy wynikające z normy prawnej” (wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 4 grudnia 2001 r., SK 18/00). Chodzi tu o niezgodność z konstytucyjnie rozumianymi źródłami prawa, czyli Konstytucją, ustawami, ratyfikowanymi umowami międzynarodowymi oraz rozporządzeniami, a także dorobkiem prawnym Wspólnoty Europejskiej i prawem stanowionym przez Unię Europejską.

Drugą przesłanką odpowiedzialności odszkodowawczej z art. 417 k.c. jest szkoda w rozumieniu art. 361 § 2 k.c., czyli obejmująca straty oraz utracone korzyści, które poszkodowany mógł osiągnąć, gdyby mu szkody nie wyrządzono. Pojęcie szkody powinno być rozumiane w sposób przyjęty na gruncie prawa cywilnego, jako tej gałęzi prawa, w której usytuowane są przepisy konkretyzujące mechanizm funkcjonowania odpowiedzialności odszkodowawczej. Należy w konsekwencji przyjąć, że chodzi tu o każdy uszczerbek w prawnie chronionych dobrach danego podmiotu, zarówno o charakterze majątkowym, jak i niemajątkowym. Nie można zatem wykluczyć odpowiedzialności władzy publicznej z tytułu naruszenia dóbr osobistych obywatela, w tym także możliwości podniesienia przez pokrzywdzonego roszczeń z tytułu zadośćuczynienia pieniężnego za doznaną krzywdę niemajątkową. Przez szkodę rozumie się nie tylko szkodę majątkową, ale także i szkodę niematerialną (uszczerbek niematerialny), jednakże Sąd podkreśla, że obowiązek wynagrodzenia (zadośćuczynienia) krzywdy powstaje tylko wtedy, kiedy przewiduje to wyraźnie przepis szczególny. Poszkodowany może zatem żądać zadośćuczynienia pieniężnego za doznaną krzywdę w przypadkach wskazanych w ustawie.

Roszczenia o zadośćuczynienie w niniejszej sprawie rozpatrywać należy przede wszystkim w oparciu o art. 448 k.c.

Nie ulega wątpliwości, że dobra osobiste, których ochrony domaga się powód, mają charakter uniwersalny i podlegają ochronie prawnej na podstawie art. 38 Konstytucji i art. 23 k.c.

Zgodnie z art. 24 k.c., na zasadach przewidzianych w kodeksie, pokrzywdzony może żądać zadośćuczynienia pieniężnego lub zapłaty odpowiedniej sumy pieniężnej na cel społeczny. Zasady przyznawania przez Sąd zadośćuczynienia regulują art. 445 k.c. i 448 k.c.

Treść art. 23 k.c. wskazuje na to, że dobra osobiste człowieka pozostają pod ochroną prawa cywilnego i to niezależnie od ochrony przewidzianej przez inne przepisy. W przepisie tym zawarto otwarty katalog chronionych dóbr osobistych, do których niewątpliwie należą również godność i prawo do intymności oraz humanitarnego traktowania w warunkach pozbawienia wolności. Przy czym ocena, czy nastąpiło naruszenie dobra osobistego, nie może być dokonana według miary indywidualnej wrażliwości osoby, która czuje się dotknięta zachowaniem innej osoby, ale musi być dokonana przy stosowaniu kryteriów obiektywnych (tak też S.A. w Łodzi w wyroku z dnia 28 sierpnia 1996, I ACr 341/96, OSA nr 7-8 z 1997 r., poz. 43). Liczy się więc społeczny odbiór danego zachowania, oceniany według kryteriów właściwych dla ludzi rozsądnych i uczciwych. Ocena, czy dobro osobiste człowieka zostało zagrożone lub naruszone, wymaga zastosowania kryteriów o charakterze obiektywnym. Nie ma tu bowiem znaczenia subiektywna reakcja i odczucia pokrzywdzonego, lecz istotny jest odbiór danego zachowania przez osoby trzecie i reakcja opinii publicznej (tak SN w wyroku z 26 października 2001 r., V CKN 195/01, LEX nr 53107).

Nie każde naruszenie dobra osobistego daje jednak prawo do skorzystania z ochrony prawa cywilnego. W myśl bowiem art. 24 k.c. ochrona taka przysługuje jedynie przed bezprawnym naruszeniem dobra osobistego. Bezprawne jest zachowanie sprzeczne z normami prawa lub zasadami współżycia społecznego, bez względu na winę, a nawet świadomość sprawcy. Omawiany przepis wprowadził ponadto domniemanie bezprawności naruszenia dobra osobistego. Każde więc naruszenie kwalifikowane jest jako bezprawne. Skutkuje to przerzuceniem ciężaru wykazania przyczyn, dla których nastąpiło naruszenie, na sprawcę i to jego obciąża ryzyko niewyjaśnienia wszystkich okoliczności. Dlatego w procesie o ochronę dóbr osobistych, pozwany ma obowiązek wykazać, że jego działanie nie było bezprawne. Okolicznościami kontratypowymi, wyłączającymi bezprawność, są np.: zgoda poszkodowanego, działanie w ramach obowiązku prawnego, wykonywanie własnego prawa podmiotowego, obrony koniecznej, czy wreszcie działanie podjęte w obronie uzasadnionego interesu społecznego lub prywatnego.

W przypadku bezprawnego naruszenia dobra osobistego, art. 24 k.c. pozwala osobie, której dobro osobiste zostało naruszone, żądać, aby sprawca naruszenia dopełnił czynności potrzebnych do usunięcia jego skutków, a w szczególności złożył oświadczenie odpowiedniej treści i w odpowiedniej formie. Na zasadach określonych w kodeksie cywilnym, może również żądać zadośćuczynienia pieniężnego lub zapłaty odpowiedniej sumy na wskazany cel społeczny.

W przedmiotowej sprawie dobrami osobistymi naruszonymi działaniem pozwanego podczas jego pobytu w Zakładzie Karnym w Ł. były, jak wynika z zarzutów pozwu, godność i prawo do zachowania intymności i humanitarnego traktowania w warunkach pozbawienia wolności.

Zgodnie z treścią art. 30 Konstytucji przyrodzona i niezbywalna godność człowieka stanowi źródło wolności i praw człowieka i obywatela. Każdy jest obowiązany szanować wolności i prawa innych. Ograniczenia w zakresie korzystania z konstytucyjnych wolności i praw mogą być ustanowione tylko w ustawie i tylko wtedy, gdy są konieczne w demokratycznym państwie dla jego bezpieczeństwa lub porządku publicznego bądź dla ochrony środowiska, zdrowia i moralności publicznej, albo wolności i praw innych osób. Doniosłe znaczenie dla ochrony dóbr osobistych ma także konwencja o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności sporządzona w Rzymie dnia 4 listopada 1950r., zmieniona następnie Protokołami nr 3, 5 i 8 oraz uzupełniona Protokołem nr 2 (Dz. U. z 1993r. Nr 61, poz. 284 ze zm.) zawierająca katalog praw i wolności przysługujących każdemu człowiekowi. Natomiast w myśl postanowień Karty Praw Podstawowych Unii Europejskiej, przyjętej w Nicei, godność ludzka jest nienaruszalna. Musi być szanowana i chroniona. Każdy ma prawo do poszanowania swej integralności fizycznej i psychicznej.

O nakazie humanitarnego traktowania więźniów stanowi również art. 10 ust. 1 Międzynarodowego Paktu Praw Obywatelskich i Politycznych, otwartego do podpisu w Nowym Jorku dnia 19 grudnia 1966 r. (Dz. U. z 1977 r. Nr 38, poz. 167), zgodnie z którym każda osoba pozbawiona wolności ma być traktowana w sposób humanitarny i z poszanowaniem jej przyrodzonej godności. Standardy traktowania więźniów wyznaczone są również przez Wzorcowe reguły minimalne postępowania z więźniami, przyjęte w Genewie w 1955 r. oraz Europejskie reguły więzienne, przyjęte przez Radę Europy w 2006r.

Na gruncie prawa polskiego sytuacja prawna osób pozbawionych wolności uregulowana jest w sposób ogólny w ustawie z dnia 6 czerwca 1997r. „Kodeks karny wykonawczy” (Dz.U. Nr 90 z 1997 r., poz. 557 z późn. zm.).

Ustawodawca, wśród naczelných zasad k.k.w., wymienił w art. 4, zasadę humanitaryzmu, która zakłada, że kary, środki karne, zabezpieczające i zapobiegawcze wykonuje się w sposób humanitarny, z poszanowaniem godności ludzkiej skazanego. Skazany zachowuje także prawa i wolności obywatelskie. Ich ograniczenie może wynikać jedynie z ustawy oraz z wydanego na jej podstawie prawomocnego orzeczenia.

W myśl art. 5 k.k.w. skazany jest podmiotem określonych w kodeksie praw i obowiązków. Katalog praw skazanych wyliczony jest w art. 102 k.k.w., gdzie w pkt 1 mowa jest o tym, że skazany ma prawo do: odpowiedniego, ze względu na zachowanie zdrowia, wyżywienia, odzieży, warunków bytowych, pomieszczeń oraz świadczeń zdrowotnych i odpowiednich warunków higieny.

Warunki bytowe osadzonego w zakładzie karnym bądź areszcie śledczym określa m.in. art.110 k.k.w., zgodnie z którym skazanego osadza się w celi mieszkalnej wieloosobowej lub jednoosobowej (§ 1). Powierzchnia w celi mieszkalnej, przypadająca na skazanego, wynosi nie mniej niż 3 m². Cele wyposaża się w odpowiedni sprzęt kwaterunkowy zapewniający skazanemu osobne miejsce do spania, odpowiednie warunki higieny, dostateczny dopływ powietrza i odpowiednią do pory roku temperaturę, według norm określonych dla pomieszczeń mieszkalnych, a także oświetlenie odpowiednie do czytania i wykonywania pracy (§2).

Realizacja spoczywających na administracji Zakładu Karnego obowiązków w zakresie organizowania miejsc, w których przebywają osoby pozbawione wolności należy do działań władczych państwa i mieści się w pojęciu wykonywania zadań z zakresu władzy publicznej. A zatem ocena, czy obowiązki te zostały zrealizowane, winna być dokonana z uwzględnieniem uprawnień skazanego, szczegółowo uregulowanych w przepisach art. 102 - 120 i w innych przepisach ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. kodeks karny wykonawczy (Dz. U. Nr 90, poz. 557, z późn. zm.) a także z uwzględnieniem treści przepisów wykonawczych rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 25 sierpnia 2003 r. w sprawie regulaminu organizacyjno-porządkowego wykonywania kary pozbawienia wolności (Dz.U. 2003 Nr 152, poz. 1493), rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 17 października 2003 r. oraz rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 stycznia 2014 r. w sprawie warunków bytowych osób osadzonych w zakładach karnych i aresztach śledczych (Dz.U. 2003 Nr 186, poz. 1820 oraz Dz.U.2014.200 z dnia 2014.02.13), rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 19 kwietnia 2006 r. w sprawie trybu postępowania właściwych organów w wypadku, gdy liczba osadzonych w zakładach karnych lub aresztach śledczych przekroczy w skali kraju ogólną pojemność tych zakładów(Dz.U. 2006 Nr 65, poz. 459).

Udzielenie powodowi cywilnoprawnej ochrony wymagało zatem ustalenia, że zachowanie pozwanego Dyrektora Zakładu Karnego w Ł. i jego podwładnych godziły w jego dobra osobiste w rozumieniu art. 24 § 1 k.c. Z mocy art. 6 k.c. na powódzie ciążył zatem dowód wskazania konkretnych uchybień w postaci zaniechania podjęcia działań zapewniających mu realizację jego uprawnień w zakresie warunków bytowych wynikających ze wskazanych powyżej przepisów, naruszających sferę jego dóbr osobistych. Pozwanego obciążał zaś obowiązek udowodnienia, że działał zgodnie z prawem i nie naruszył dobra osobistego powoda (art. 6 k.c. w związku z art. 24 k.c.).

Przechodząc do szczegółowej analizy zarzutów sformułowanych przez powoda i mających świadczyć o naruszeniu jego dóbr osobistych przez pozwanego, wskazać należy, że podniósł on szereg zarzutów odnośnie warunków bytowych urągających jego godności osobistej.

Wymogi dotyczące warunków bytowych w celach mieszkalnych zakładów karnych i aresztów śledczych uregulowane zostały w cytowanym art. 110 § 2 k.k.w., w sposób odpowiadający wskazanym powyżej normom prawa międzynarodowego i doprecyzowane w przepisie § 28 ust. 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 25 sierpnia 2003 r. w sprawie regulaminu organizacyjno-porządkowego wykonywania kary pozbawienia wolności, który wskazuje, iż celi mieszkalna powinna być wyposażona w łóżko dla każdego skazanego, odpowiednią do liczby skazanych ilość stołów, szafek i taboretów oraz środków do utrzymania czystości w celi.

Niezbędne urządzenia sanitarne sytuuje się w sposób zapewniający ich niekrepujące użytkowanie, z zastrzeżeniem art. 110 § 3 k.k.w.

W § 30 powołanego rozporządzenia określono również wymogi w zakresie warunków organizacji warunków do utrzymania higieny osobistej, wskazując między innymi, że skazany powinien mieć zapewnioną możliwość skorzystania co najmniej raz w tygodniu z ciepłej kąpieli (ust. 3).

Zgodnie zaś z brzmieniem art. 111 § 1 k.k.w. skazany powinien otrzymać do użytku, z zakładu karnego, odpowiednią do pory roku odzież, bieliznę oraz obuwie, o ile nie korzysta z własnych. Skazanemu zapewnia się warunki niezbędne do utrzymania higieny osobistej, w szczególności otrzymuje on z zakładu karnego pościel oraz inne środki do utrzymania higieny i czystości w celi.

Zdaniem Sądu, zgromadzony w sprawie niniejszej materiał dowodowy, pozwalał na ustalenie, że pozwany zapewnił powodowi w pełni zgodne z prawem warunki odbywania kary pozbawienia wolności.

Przechodząc do szczegółowej analizy zarzutów sformułowanych przez powoda i mających świadczyć o naruszeniu jego dóbr osobistych przez pozwanego, podnieść należy, iż przeprowadzone postępowanie dowodowe nie wykazało, aby przebywanie w Zakładzie Karnym w Ł., w warunkach bytowych wyznaczonych okolicznościami towarzyszącymi izolacji penitencjarnej, a szeroko kwestionowanych przez K. W., wywołało u powoda negatywne skutki psychiczne, zdrowotne, bądź fizyczne powodujące poczucie krzywdy, innej niż wynikająca z samego faktu pozbawienia wolności i związanej z tym izolacji od świata zewnętrznego, ograniczenia swobody i wolnej woli decydowania o samym sobie.

Podnoszone przez powoda okoliczności dotyczące niewłaściwej opieki zdrowotnej w czasie pobytu w jednostce penitencjarnej, nie znalazły odzwierciedlenia w ustalonym stanie faktycznym.

Nie można mieć wątpliwości, że realizacja spoczywających na administracji Zakładu Karnego obowiązków w zakresie opieki medycznej nad osobami pozbawionymi wolności należy do działań władczych i mieści się w pojęciu wykonywania zadań z zakresu władzy publicznej zawartym w dyspozycji art. 417 § 1 k.c. Ocena, czy obowiązki te zostały zrealizowane, winna być dokonana z uwzględnieniem uprawnień skazanego, szczegółowo uregulowanych w art. 115 § 1 – 8 kkw oraz przepisach rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości i Ministra Zdrowia z dnia 10 września 2003 r. w sprawie szczegółowych zasad, zakresu i trybu współdziałania zakładów opieki zdrowotnej ze służbą zdrowia w zakładach karnych i aresztach śledczych w zapewnieniu świadczeń zdrowotnych osobom pozbawionym wolności (Dz.U. Nr 171, poz. 1665) i rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w sprawie szczegółowych zasad, zakresu i trybu udzielania świadczeń zdrowotnych osobom pozbawionym wolności przez zakłady opieki zdrowotnej dla osób pozbawionych wolności z dnia 31 października 2003 r. (Dz.U. Nr 204, poz. 1985).

Zgodnie z przepisem art. 115 § 1 k.k.w., w brzmieniu obowiązującym od 1 września 2003 r. skazanemu zapewnia się bezpłatne świadczenia zdrowotne, leki i artykuły sanitarne.

W przepisie art. 115 § 4 k.k.w. wskazano, że świadczenia zdrowotne udzielane są skazanym przede wszystkim przez zakłady opieki zdrowotnej dla osób pozbawionych wolności. Natomiast pozawięzienne zakłady opieki zdrowotnej współdziałają ze służbą zdrowia w zakładach karnych w zapewnieniu skazanym świadczeń zdrowotnych, gdy konieczne jest m.in. natychmiastowe udzielenie świadczeń zdrowotnych ze względu na zagrożenie życia lub zdrowia skazanego, czy też przeprowadzenie specjalistycznych badań, leczenia lub rehabilitacji skazanego (art. 115 § 5 k.k.w.).

Pozwany zakwestionował stanowisko powoda co do uchybień w funkcjonowaniu Zakładu w zakresie zapewnienia osadzonym opieki medycznej. Jak wynika z poczynionych w sprawie ustaleń, każdy z osadzonych w Zakładzie Karnym w Ł. ma zapewniony dostęp do służby zdrowia i stomatologa. Przyjęcia do lekarza są realizowane według kolejności zgłoszeń. W tym miejscu zauważyć należy, że czas oczekiwania na wizytę u lekarza w warunkach wolnościowych zbliżony jest do czasu oczekiwania pacjentów pozbawionych wolności, a problemy kadrowe służby zdrowia w ogóle dotyczą także jednostek więziennych. Tym bardziej zatem osoba pozbawiona wolności musi liczyć się z pewnego rodzaju niedogodnościami w tym względzie. W tym zakresie zatem nie można dopatrywać się jakichkolwiek

nieprawidłowości. W szczególności, iż powód ponad 20-stokrotnie korzystał ze świadczeń opieki zdrowotnej a nadto był konsultowany przez specjalistów.

Wprawdzie bezsprzecznie zgromadzone dowody świadczą o tym, iż u powoda zdiagnozowano tłuszczaki, znamię barwnikowe w oku, świąd, alergie, to powód nie wykazał by okoliczności te pozostawały w związku z osadzeniem w jednostce penitencjarnej. Natomiast co do zarzutów powoda dotyczących niewłaściwego leczenia, Sąd nie dał wiary z tego względu, iż wpisy z historii choroby powoda wskazują, iż zgłaszane choroby zostały u powoda wyleczone.

Powód nie dowiódł także, że inne niedogodności, w czasie odbywania kary pozbawienia wolności, miały cechy dręczenia lub upokarzania.

Sąd podziela również stanowisko Sądu Najwyższego zawarte w orzeczeniu (sygn. akt V CSK 113/11; niepublikowane), w myśl którego, nie każde naruszenie dóbr osobistych osadzonego daje mu prawo do zadośćuczynienia. Jego przyznanie zależy bowiem od wielu okoliczności.

Sąd zważył, iż przy dokonywaniu oceny, czy osadzenie powoda w warunkach bytowych, oferowanych przez pozwaną jednostkę, bez wątplenia skromnych, mogło mieć wpływ na naruszenie jego dóbr osobistych, nie może umknąć z pola widzenia okoliczność, że odbywanie kary pozbawienia wolności niesie ze sobą w sposób immanentny wiele dolegliwości wyrażających się nie tylko w pozbawieniu możliwości swobody i w dużej mierze intymności, z uwagi na konieczność przebywania i wykonywania czynności życia codziennego w ściśle określonych, niekomfortowych warunkach.

Odnosząc się zatem do zarzutów powoda dotyczących braku należytego wyposażenia i utrzymania cel mieszkalnych i sprzętu kwatermistrzowskiego, braku możliwości utrzymania właściwej higieny osobistej, nieodpowiedniego nakładania posiłków przez porządkowych, a także uciążliwości związane ze stosowaniem instalacji akustycznej, Sąd uznając je za nieudowodnione, nie uwzględnił ich.

Z ustalonych faktów wynika bowiem, że stan cel mieszkalnych, w których przebywał powód, nie odbiegał od standardu innych cel w Zakładzie Karnym w Ł. i był zgodny z wymogami sanitarnymi, a cele wyposażone były w regulaminowy sprzęt kwaterunkowy z węzłem sanitarnym określonym w treści załącznika nr 3 do rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 17 października 2003 r. oraz zastępującego go rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 stycznia 2014 r. w sprawie warunków bytowych osób osadzonych w zakładach karnych i aresztach śledczych. Zimna bieżąca woda, grzałka i wiadro, czy miska umożliwiały zagrzanie wody, chociażby do codziennego umycia się. Raz na tydzień, a następnie także raz na 2 tygodnie osadzeni korzystali z łaźni, gdzie była ciepła woda. Otrzymywali oni też odpowiednie środki pielęgnacyjne do zachowania higieny osobistej, jak również utrzymywania czystości w celi. W uzasadnionych przypadkach następowała wymiana pościeli

Okna w celach nie są przesłonięte, część światła ograniczają jedynie mury tzw. „spacerniaka”. Cele są dodatkowo oświetlone zamontowanym sztucznym oświetleniem w postaci lamp jarzeniowych. Każda cela posiada wentylację typu grawitacyjnego. Tym samym powodowi zapewniony został pobyt w celi mieszkalnej pozwalającej na normalne, bezpieczne funkcjonowanie.

Nie potwierdziły się także zastrzeżenia powoda co do stanu budowlanego samych cel, dotyczącego ich zagrzybienia. Nie potwierdziły tego kontrole i badania przeprowadzane przez Stację Sanitarno – Epidemiologiczną, a powód nie przedstawił wystarczających dowodów dla potwierdzenia tej okoliczności.

W kwestii posiłków podawanych w Zakładzie Karnym i ich wpływu na zdrowie, należy jedynie podkreślić, abstrahując od braku dowodu w tej materii ze strony powoda, iż powód miał zaleconą dietę lekkostrawną, z której na własną prośbę zrezygnował.

Odnosząc się do zarzutów powoda dotyczących braku sal i konieczności gry na korytarzu, należy stwierdzić iż jak wynika z dowodów dostarczonych przez pozwanego sytuacja ta wynikała z problemów organizacyjnych i finansowych jednostki, nie mniej sytuacja ta nie mogła wpłynąć na naruszenie dóbr osobistych powoda.

Podnoszona przez powoda okoliczność, iż do celi w której zamieszkiwał wpadał dym papierosowy z umieszczonej obok palarni, również nie znalazła uzasadnienia w zgromadzonym w sprawie materiale dowodowym. Abstrahując od okoliczności, iż jak wskazują dowody w pomieszczeniu tym znajdowała się wentylacja, tzw. „wyciąg”, należy zaznaczyć iż osadzeni przebywali w celach zgodnie z deklaracjami jak złożyli przy przyjęciu do jednostki w których wskazywali czy są one osobami palącymi czy też nie palącymi, a deklaracje te mogły być zmieniane w toku kary. Powód wskazał iż jest osobą palącą, a w toku kary, pomimo iż skarżył się on na dym z palarni, nie zmienił swej deklaracji w tym zakresie. Trudno więc w tej sytuacji mówić o tym iż w rzeczywistości przeszkadzał mu taki stan rzeczy i nie są to zarzuty stworzone na potrzeby niniejszego postępowania.

Reasumując stwierdzić należy, że ustalone przez Sąd fakty nie dają podstaw do przypisania pozwanemu naruszenia dóbr osobistych powoda. Samo niezadowolenie powoda ze standardów pomieszczeń mieszkalnych nie daje jeszcze podstaw do przyjęcia istnienia uchybień w funkcjonowaniu Zakładu. Nie można oczekiwać, iż miejsca, w których przebywają osoby pozbawione wolności, będą odpowiadały standardom hoteli czy innych zakładów prowadzących działalność komercyjną. Należy też dodać, że za stan techniczny cel oraz jakość wyposażenia w pierwszej kolejności odpowiedzialni są sami osadzeni, którzy nie tylko nie dbają o wyposażenie i stan techniczny pomieszczeń mieszkalnych, ale wręcz je dewastują.

Odwołując się z kolei do orzecznictwa Sądu Najwyższego, wskazać należy iż osoba osadzona musi liczyć się z ograniczeniami i dolegliwościami wynikającymi z wykonywania kary pozbawienia wolności (por. wyrok SN z 02.10.2007r., II CSK 269/07, opubl. Monitor Prawniczy, rok 2007, Nr 21, str. 1172).

W ocenie Sądu warunki w celi, aczkolwiek skromne, nie były niegodziwe. Także pozostałe dolegliwości, jakich doznawał powód w pozwanym Zakładzie Karnym, nie naruszały jego godności.

Warto w przypadku powoda przede wszystkim wskazać, iż powód był osadzony w systemie półotwartym, co powodowało, iż nie musiał całego dnia spędzać w niedogodnych (jego zdaniem) warunkach w celi. Osadzeni swobodnie dysponowali czasem. Powód dodatkowo pracował, a zatem uznać należy, iż warunki izolacji nie miały dużego wpływu na sferę psychiczną powoda.

Ze wskazanych wyżej względów Sąd uznał powyższe zarzuty powoda za niezasadne.

Przy ocenie przestrzegania przez pozwanego minimalnych norm w zakresie standardów wykonywania kary pozbawienia wolności i ewentualnego naruszenia dóbr osobistych osadzonych nie można abstrahować od realnej sytuacji i kondycji finansowej Państwa, ogólnej sytuacji gospodarczej, w tym poziomu życia ogółu obywateli - także tych, którzy nie mają zapewnionego minimum socjalnego nie będąc karanymi karą pozbawienia wolności.

W zakresie zgłoszonych roszczeń z tytułu rzekomego pogorszenia wzroku K. W. z powodu zbyt słabego oświetlenia cel mieszkalnych podnieść należy, że nie zaoferował on żadnych dowodów na poparcie gołosłownych twierdzeń pozwu w tym zakresie, a diagnoza okulistyczna jaka została mu postawiona, zawiera elementy nawiązań do skłonności rodzinnych powoda do tego typu chorób oczu.

Zgodnie z art. 6 k.c. ciężar udowodnienia faktu spoczywa na osobie, która z faktu tego wywodzi skutki prawne. Ta zasada materialno - prawna znajduje odzwierciedlenie w przepisie procesowym art. 232 k.p.c., który z kolei stanowi, iż strony są obowiązane wskazywać dowody dla stwierdzenia faktów, z których wywodzą skutki prawne. Są to naczelné zasady postępowania dowodowego, które zawsze w postępowaniu sądowym obciążają stronę, która z danego faktu wywodzi dla siebie określone skutki prawne.

Wobec przedawnienia roszczenia i braku wystarczających dowodów dla stwierdzenia naruszenia dóbr osobistych powoda w okresie nie przedawnionym, Sąd oddalił powództwo.

Rozstrzygnięcie w przedmiocie kosztów procesu zapadło w oparciu o art. 102 k.p.c. Powód w całości przegrał sprawę, co w normalnym toku rzeczy oznaczałoby, że powinien on ponieść wszelkie związane z tym koszty, które pojawiły się po stronie jego przeciwnika procesowego. Ustawodawca przyznaje jednak Sądowi pewną swobodę w zasadzaniu kosztów procesu, gdy stosowaniu zasady odpowiedzialności za wynik sporu (art. 98 k.p.c.) sprzeciwiają się względy słuszności, co właśnie wyraża się stwierdzeniem, że w przypadkach szczególnie uzasadnionych Sąd może nie obciążać strony kosztami procesu w całości lub w części, do czego uprawnia go treść art. 102 k.p.c. Zdaniem Sądu w niniejszej sprawie zaistniały te warunki. Sąd miał przede wszystkim na uwadze trudną sytuację życiową i majątkową powoda, który po opuszczeniu zakładu karnego próbuje zorganizować sobie życie. Minimalne wynagrodzenie powoda w kwocie 1800-2000 złotych, konieczność ponoszenia kosztów utrzymania dziecka w wysokości 350 złotych miesięcznie, konieczność opiekowania się chorą babcią i matką, stanowią podstawę do przyjęcia, iż powód nie jest w stanie tychże kosztów ponieść. Nie bez znaczenia jest również okoliczność wniesienia pozwu przez profesjonalnego pełnomocnika powoda ponad 2 lata po udzieleniu mu przez powoda pełnomocnictwa i w efekcie oddalenia żądania z uwagi na przedawnienia roszczeń w przeważającej części.